

TAJOMNÝ MAJÁK **BÁBKOVÉ DIVADLO NA RÁZCESTÍ**

autorka recenzie: **Diana Pavlačková**

predstavenie na festivale Dotyky a spojenia: 07. 09. 2021 v Martine

Krátke hranice tajomnosti

Dramaturgia Bábkového divadla na Rázcestí už viackrát potvrdila, že vie nájsť málo známe a progresívne texty. Divácka skupina teenagerov je pomerne náročná a inscenácie im venované často sklzávajú k prílišnej edukatívnosti alebo snahy priblížiť sa ich spôsobu vyjadrovania, ktoré neraz končí za hranicami trápnosti. Inscenačnému tímu pod vedením režisérky Júlie Rázusovej sa podarilo udržať túto mieru a vytvoriť inscenáciu, ktorá má dynamiku, otvára dôležité a tejto vekovej skupine blízke témy. Prehovára k nim poetickým, no pritom súčasným jazykom.

Súčasný dramatický text *Tajomný maják* Xénie Dragunskej veľmi citlivo zachytáva pubertálny vek. Dvanásťročné kamarátky Aňa a Amaranta vyrastajú v malej rybárskej osade, kde sa toho veľa zaujímavého nedeje a obyvatelia nedisponujú toleranciou k inakosti. Aňa s Amarantou, tak ako mnohí ich rovesníci, sú vo veku, kedy potrebujú byť akceptované, no nie už ako deti, ale vyspelé osoby s vlastným názorom. Téma konfliktu s rodičmi tvorí podstatnú časť ich pocitu nepochopenia. Skamarátia sa s tajomným a omnoho starším mužom, ktorý im ponúka priateľstvo, akceptáciu, ale aj dobrodružstvo počas bežných nudných dní. Sú zraniteľné a tento muž môže veľmi ľahko ich dôveru zneužiť.

Režisérke Júlii Rázusovej a hereckému súboru BDNR sa podarilo predovšetkým vykresovať zaujímavé, vtipné a výstižné panoptikum všelijakých čudných obyvateľov mesta. Využívali

skratky a štylizáciu, vďaka ktorým bolo aj prostredníctvom veľmi krátkych výstupov jasne odčítateľné, aký typ ľudí predstavujú. Aňu a Amarantu hrajú Mária Ševčíková a Ivana Kováčová za pomoci manekýnov, čím je jasne vyjadrený ich mladší vek. Zatiaľ čo Ševčíkovej prejav je minimalistický a herečka vystihuje krehkosť svojej postavy, Kováčová pracuje s výraznou štylizáciou a Amarantu kreuje ako drzú, excentrickú pubertiačku. Tento kontrast vytvára na javisku veľmi zaujímavú dynamiku.

Inscenácia je postavená na veľmi krátkych obrazoch. Prechody medzi nimi sú veľmi dobre vymyslené, vďaka čomu si inscenácia udržiava rýchle tempo a rytmus. Veľké pohyblivé biele paravány ohraničujú jednotlivé priestory a ich presúvanie pomáha týmto rýchlym prechodom. Tajomnosť v názve sprevádza celú koncepciu inscenácie. Vďaka hudobnému a výtvarnému riešeniu (modro-šedá farebnosť, hustý dym) vzniká na javisku až snová, fantazijná atmosféra, v ktorej sa predstava tajomného majáka a bájných bytostí stáva uveriteľnou.

Inscenácia v sebe nesie aj pomerne silno prítomný aspekt nebezpečia. Vďaka viacerým odkazom tušíme, že stretnutia dievčat so starším mužom môžu viesť k zlému koncu, no inscenácia to pritom nevytvára priamo. Rázusová necháva diváka váhať a na mnohé otázky neponúka odpoveď. Najpálčivejšou z nich je motivácia a charakter tajomného Človeka – bolo jeho priateľstvo s mladými dievčatami nevinné alebo išlo o predátora? Bolo konanie rodičov oprávnené alebo len nevedeli akceptovať jeho inakosť? Množstvo týchto otázok však vedie aj k tej, o čom chcel Rázusovej tvorivý tím prostredníctvom inscenácie vypovedať – o nebezpečí a zraniteľnosti tejto vekovej skupiny alebo potrebe snívať a neodsudzovať inakosť? Pre dospelého diváka je táto nejednoznačnosť provokujúca, no je otázne, či ju dokáže vnímať aj mladšie publikum. Miera tajomnosti zámeru inscenačného tímu tak v tomto prípade balansuje na veľmi tenkej hranici.